Түрэл нютагаймнай түүхэһээ

УГ ГАРБАЛАА МАРТАНГҮЙГӨӨР

Захааминай аймагай Мылэ, Борто болон Санагын сомонуудай хоорондо Сагаан-Морин гэжэ нэрэтэй нютаг бии юм. 1929—30-аад онуудаар эндэ 170—180 гаран үрхэтэ айлнууд ажаһуудаг байгаа. XVII зуун жэлэй эсэстэ гү, али XVIII зуун жэлэй эхеэр Түнхэнһөө ерэһэн хүнүүд адуу мал үдхэхэдэ уһаар, ногоогоор элбэг, ан гүрөөһөөр баян газар гэжэ ойлгоходоо эндэ нютагжаа.

Тэрэ үедэ хэн эгээн түрүүн Түнхэнһөө ерэжэ Сагаан-Мориндо нютагжаһан байгааб гэжэ үшөөл хүсэд һайнаар тодорхойлгдоогүй байдаг, гэбэшье өөһэдынгөө 2—3 дахин үеын эсэгэдые нигэжэ нэрлэдэг: һантигшантан, бухатан, бахатан, аригунтан, уляабатан, хосоомотон, шаранхатан, бурхитан. Иимэ найман эсэгэнэрһээ бүридэһэн 170—180 гаран үрхэтэ айлнууд Сагаан-Мориндо ажаһуудаг байгаа. Арадай аман үгын зохёолнуудай ёһоор, мүнөө үедэ Ахын аймагта манай Захааминай тэртэ ба уляаба зондо уг гарбалаараа түрэл болохо хаптагайтан, урбайтан, даланшатан, бүрэнхээтэн гэжэ нэрэнүүдтэй иимэ дүрбэн бүлэг буряадууд үнинэй ажаһуудаг гэлсэдэг. Мүн лэ Түнхэнэй аймагта шаранхатанда түрэл болохо Нүрхэ Базартанһаа тараһан залуу үетэн ажаһуудаг. Манай эсэгэ үбгэдэй анхан Сагаан-Мориндо ерэжэ нютагжаха үедэ нэгэшье хүнгүй, эзэгүй хооһон дайда байгаа. Юундэ Сагаан-Морин гэжэ нэрэтэй болоһон бэ гэхэдэ, тэдэ үбгэд инигэжэ тайлбарилдаг юм: анхандаа сагаан моритой хүн эндэ ерэжэ нютагжаһан байгаа, һүүл тээшээ болоходоо, газар уһан, гол горход, нютаг нугануд, доро дороол өөһэдынгөө нэрэнүүдтэй болоһон түүхэтэй.

1928—29 онуудаар гү, али колхозуудые байгуулхаһаа урда тээ Сагаан-Мориндо ямар шадалтай айлнууд ажаһуужа байһан юм гэхэдэ, ехэ баян айл үгы һэн. Нэгэл айл сомон соогоо баян гэжэ тоологдодог байгаа. Алта мүнгэшьегүй һаа, табан азарга адуутай, зуугаад үхэртэй, нилээд олон хонитой байһан юм. Эгээл үгытэй ядуу гэжэ тоологдодог айл 6—7 толгой үхэртэй, нэгэ моритой, зариманиинь 2—3 хонитой. Дүнда шадалтай айл 20—30 үхэртэй, 2—3 моритой, 5—10 хонитой байгаал даа. Тиихэдээ Сагаан-Мориной сомондо мэдэлтэй байһан айлнууд дүрбэн мянга шахуу эбэртэ малтай байгаа гэжэ багсаахада, ехэшье алдуу болохогүй. Тоэд 1930 онһоо хойшо манай эндэ адуу малай тоо толгой үсөөржэ эхилээ һэн. Адуу малайнгаа тоо толгойе олон болгожо байһан айлнуудые гэнтэ нюдарган баяшуул гэжэ нэрлээд, даашагүй алба налог ашажа эхилээ һэн. Малыень хямда сэнгээр тооргодожо байхадань, ехэ налог түлэхэ болоһон бэрхэ шадалтай айлнууд намарай сагта Эрхүү тээшэ малаа туужа оруулаад, ехэ сэнгээр малаа худалдажа мүнгэн болгожо ерээд, налогоо түлэдэг байһан юм.

1930—31 онуудта ямаршье гэм зэмэгүй, эгээл ажалша, дунда шадалтай айлнуудые совет засагта эсэргүү буруу үзэлтэй хүнүүд гээд лэ гэмнэдэг байгаа. Хоёр жэлэй туршада манай Сагаан-Мориннһоо 29 айлые нюдарган баяшуул гэжэ нэрлээд, гэрэй эзэд болодог ерэшүүлыень 1930 оной май, июнь һарануудсоо гэнтэ түрмэдэ ябуулаа бэлэй, Һүүлээрнь эдэ хүнүүдэй гэр бүлэнэр, адуу малгүй, эдихэ хоолгүй боложо туляа. Иимэ ядуу түлюур байдалда ороһон нюдарган баяшуулай гэр бүлынхид 1931 оной июнь һарада түрэл нютагһаа сүлэгдэнэн юм. Эдэнэрэй ехэнхи хубинь үбгэд, хүршэд, үхибүүд байгаа. 1933 ондо бодхуултажа нютагаа ерэһэн залуу эхэнэр инигэжэ хөөрэгшэ һэн: «Манай эндэһээ сүлэлгэдэ гараһан хүнүүд Красноярск шадархи тайга соо модо бэлдэхэхэ лагерьта худэлжэ байгаабди, тэрэ лагерьтамнай тэсэхэ аргагүй болоһон юм. Юундэб, гэхэдэ, эдихэ хоол үгы шахуу, худэлжэ олоһон мүнгымнай түлэдэггүй байгаа. Гадна ород хэлэ мэдэхэгүй байжа, ехэ зободог һэмди. Тэндэ сүлэлгэдэ ошоһон үбгэд хүршэд, бага үхибүүд хооһоор хэбтэнээр үни удааншье болонгүй наһа барадаг һэн. Тиимэ юумэ үзэхэ харахадаа, тэндэһээ бодхуулаар гаража, харгы замдаа эдихэ хоол бэдэрһээр, хүн зоной һайгаар толгой мэндэ нютагаа бусажа ерээб».

1930 оной июнь һарада газарай реформо боложо, сабшалангай газар хүнэй тоодо хубаахада, олон малтай гэртээ үсөөн хүнүүдтэй айлнууд адуу малайнгаа тоо толгойе хороожо эхилээ һэн. Тиинһээр байтарнь 1931 онһоо эхилжэ хамтын ажахыда оруулха тухай асуудалаар дээдын зургааануудһаа ноёд ерэжэ, хамтын ажалда ороохо дурагүй байһан айлнуудые баяшуулай тала баримталагшад гээд айлгадаг һэн. Һүүлээрнь адуу малаа газар уһаа хамталаад, үмсэдөө унаха моригүй, оройдоол нэгэ үнеэтэй үлөөд ябагша һэн. Иимэ эрхэ байдалда ороһон хамтын ажалшад хэдышье ядуу тулюур байгаашье һаа, хүн бүхэн али болохо аргаараа ажахыгаа һайжаруулхын түлөө наһаагаа табижа оролдодог байгаа. Тиигэбэшье салин хүлэһэгүй, ехэ налог түлэдэг бэлэй. 60 килограмм мяха, 4 килограмм тоһо жэл бүри гүрэндэ туша ааха гээшэ нэгэ үнеэтэй айлнуудта угаа бэрхэтэй байгаа. Тоэд урдандаа нүүдэл байдалтай байһан манай эндэхи зон гүрэн жэлээ алба налогһоо хүнгэлүүлэгдэжэ, тоһо, мяха гүрэндэ туша ааха болижо, хамтын ажалшадай ажабайдал жэл бүри һайжаржа захалаа бэлэй. Дайнай урда жэлнүүдтэ яһала һайн байгаал даа. 1934 ондо паспортын һэлгэлтэ болоходо, ямаршье гэм зэмэгүй худэлжэ байһан хүнүүдые хилэ шадархи райондо байжа болохогүй, һэжэггэй хүнүүд гэжэ тоолод, ондоо нютаг руу сүлэһэн юм. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, тэрэ үеын зарим ноёд холын бодолгүй байгаа. «Ухаангүй ноёд урагшагүй албатад» гэжэ урданай сэсэн үгэ зоной дунда ябадаг, мүнөөшье бии байһаар. 1937—38 онуудаар болоһон үйлэ хэрэгүүд тухай эндэ ехээр дурдаадшье ялайб. Бултанда мэдээжэ. Тиимэшье һаань, өөрынгөө нютагта болоһон юумэн тухай дурдангүй гаража болохогүй. Манай Сагаан-Мориннһоо 1860—1870 онуудаар түрэһэн бүхы наһаараа мал ажалтай, буруунай бэлшээриһээ холо ошоогүй арба гаран үбгэдые гэнтэ хамажа, Улаан-Удын түрмэдэ ябуулһан юм. Тэндэһээ нэгэниншье ерээгүй, бултадаа үгы хэгдэнэн байгаа.

Тэрэ үедэ байһан прокурор, судьянар гансал НКВД-гэй ударидалга доро худэлжэ, тэдээнэй үгэһэн заабаринуудые ямаршье бодолгүйгөөр саг соонь дүүргэдэг байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадажа, 51 хүн наһа барааһан юм. 1930 онһоо 1939 он хүртэтэр манай Сагаан-Мориннһоо гэрэй эзэд болохо 50 гаран хүнүүд хашалта, хаалтада ороо. Эдээнэй гэр бүлэнэрынь хамта дээрээ зуугаад шахуу хүн байгаа гэжэ тухайлхаар һэн. Сүлэлгэһөө бусаһан хүнүүдэй үхибүүд мүнөө газар бүри тараад, Казахстанда, Монголдо, Улаан-Удэдэ, Буряад ороной зарим нэгэ аймагуудта ажаһуудаг. Һүүлэй жэлнүүдтэ эдэнэрэй ажабайдал болон үри бэенэр тухай юуншье дуулдахаяа болинхой. Иигэһээр лэ мүнөө сагай хүндэ хүшэр, мүнгэ алтагүй байдалда ороһон хүнүүд жэл ошохо бүри уг гарбалаа, түрэл түтимүүдээ мартахаар боложо байна. 1930-аад онуудаар хүдөө нютагуудта ажаһуудаг зоной ажабайдалда болоһон хубилалтануу тухай бага зэргэ хөөрэбэ гээшэб. Тэрэ үедэмнай хамтын ажахынуудай ажабайдалые шүүмжэлхэ хүнүүд үгы байгаал даа. Ажабайдалда ушарһан элдэб дутагдалнуудай түлөө ангиин дайсад зэмэтэй гээд лэ дүүрэдэг һэн. Тэрэмнай үнэн дээрээ тиимэ бэшэ байгаа ха юм.

Д. БАИРОВ,
дайнай ба ажалай ветеран.

Гонорарыень редакциин жасада оруулнаб.

Евразиин литэ

Европын ехэнхи зон григориан литэ хэрэглэдэг гэжэ мэдээжэ. Харин Азиин олон арадууд эртэ урда сагһаа зүүн зүгэй (зурхайн) литээр ажаһуудаг юм. Һая болотор иимэ литэ хорюултай байгаа. Хулгана, бишэн гү, али хонин жэл гээшэтнай хайшаа юм гэжэ байжа мүнөөшье зариман миһэлээдэг. Тиигээшье һаань, Буряадай «Хараасгай» гэжэ хүүгэдэй журнал бүри 1988 ондо григориан болон зурхайн литэнүүдые эгээ түрүүн нэгэдхэжэ гаргаа һэн. Тэрээнһээ хойшо иимэ литэ гаргалга заншалта болонхой.

Дэлхэйн киногой мэдээжэ ажал ябуулагша, киноартист, режиссер, драматург болон продюсер Валерий Инкижиновэй түрэһөөр зуун жэлэй ойдо зорюулан, «Хараасгай» журнал григориан болон зурхайн литэнүүдые зэргэ харуулһан календарь һаяхан хэблэн гаргаба. «Чингис хаанай һадаһан» гэһэн кинофильмнээ абтаһан хэдэн фото-зураг энэ литэдэ барлагдаа. Тусхайлбал, Баяр гэжэ гол геройн ролиие гүйсэдхэгшэ В. И. Инкижиновэй, англи генерал боложо наадаһан А. Дединцевэй, тэрэшэлэн Галуута-Нуурай дасанай шэрээтэ Мункожаповай зурагууд тэндэ бии.

Бүри 1928 оной апрельдэ Валерий Инкижинов «Буряад-Монголой театрай шүхала асуудалнууд» гэһэн элидхэлдээ Евразиин соёл түхай хэлэһэн байдаг. Тиимэһээ тус литын нэрэдэ «Евразиа» гэжэ үгын оруулагдаһаниинь ойлгосотой.

«Хараасгайн» хэблэн гарһаһан бүхы календарьнуудые журналай ахамад уран зурааша А. Ф. Хоренов болон зурааша В. Богданова гаргэд гоё һайханаар шэмэглэһэн байна.

Сагаалганай һаиндэрэй эхилхэтэй хамта В. И. Инкижиновтэ зорюулһан литэ Улаан-Удэ хотын «Союзпечатиин» киоскнуудта, республикын аймагуудта, мүн Усть-Ордын болон Агын Буряадай автономито округуудта худалдагдажа эхилхэнь.

Л. ШАГДАРОВ,
профессор.

Һүр харбалга

Шэнхинээтэ годлинуудаа

Залуушуулай дунда һүр харбалгаар Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн һаяхан Шэтэ хотодо дүүрэбэ.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолходо, Россин Федерациин габьяата тренер Александр Иванович Бородай гэгшын һурган һоридог Эрхүүгэй областиин суглуулагдамал команда шалгаржа, зонын чемпион болобо. Манай оронуудай спортын хоёроонуудай хэлсээнэй үндэһөөр тэрэ хоёр жэлээр Энэдхэг ошожо, тус гүрэнэй суглуулагдамал командые Азиин түбиин нааданнуудта, мүн уласхоорондын бусад ехэ, ехэ мүрысөөнүүдтэ бэлдэлсэһэн байгаа. Буряад Республикын мэргэшүүл хоёрдохи һуури эзэлбэ. Шэтын областиин түлөөлэгшэд гурбадахи шатын дипломуудаар шагнагдаа.

Хубиин тоосоогоор М-І упражненеэр харбахадаа, Захааминай аймагай Улэгшэнэй дунда һургуулиин һурагшад Баяр Соктоев, Мэдэгма Жигжитова гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи һуринуудта гараба. Буряад Республикын физическэ культурын габьяата худэлмэрилэгшэ Шагдар Александрович Хазагаев түрүүтэй Захааминай хүүгэдэй һургуулиин тренернүүд тэдэнниие һоридог юм.

«Динамо» булгэмэй республиканска советэй эдир харбагша Дмитрий Халудоров КД-І упражненеэр харбахадаа, хүрэл медальда хүртэбэ. 1977 ондо түрэһэн харбагшадай дундаһаа Д. Халудоров, С. Менжиков гэгшэд дүрбэдэхи, табадахи һуринуудта гараһан байна.

* * *

Эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй дунда һүр харбалгаар Россин зонын мүрысөөн февралиин эхеэр Шэтэдэ үнгэргэдэг. Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын бэрхэ харбагшад Красноярска ба Хабаровска хизаарнуудай, Тува, Саха (Яхад), Буряад Республикануудай, Шэтын, Эрхүүгэй областьнуудай түлөөлэгшэд хабаадаа. Сагаалсын эзэдэй бэлигтэй бэрхэ олохон харбагшад Россин Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөндэ хабаадахаяа ошоһон байба.

Түрүүшын үдэр 18 метрһээ хоёр дахин харбабаа. Эндэ эрэшүүл соohоо Буряадай багшанарай институтдай оюутан, уласхоорондын классай спортын мастер Бальжинима Цыремпилов 583 очко тудажа, түрүүлһэн байгаа. Түгэсхэлэй мүрысөөндэ тэрэ 87 очкотойгоор зонын чемпион болобо. Һаял хада 16-тай боложо ябаһан Игорь Жарков (Эрхүү) гурбан очкогоор гартажа, хоёрдохи һуури эзэлээ. Иван Шевченко (Красноярск) гурбадахи шанда хүртөө. Манай командаһаа В. Ешеев, В. Лысенко удаадахи һууринуудта гараба.

Европын чемпионка Елена Тутатчикова (Кызыл) 86 очкотойгоор эхэнэрнүүд соohоо шалгараа. Спортын мастер Жанна Тухалова (Улаан-Үдэ) уласхоорондын классай спортын мастер Светлана Жигжитова (Шэтэ) удаадахи һууринуудые эзэлбэ.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа Буряадай, эрэшүүл соohоо Эрхүүгэй харбагшад илаһан байна. Красноярскын, Эрхүүгэй басагад, Буряадай, Красноярскын эрэшүүл удаадахи һууринуудта гараа.

Эндэ илагшад, шангуудта хүртэгшэд февралиин 27-һоо Санкт-Петербургда эхилхэ Россин Федерациин мүрысөөндэ хабаадаха байна. Энэ мүрысөөн мартын 21—25-да Англида үнгэргэдэхэ дэлхэйн чемпионадта шэлэн абалгын наадан болохо ёһотой.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ороной олэ дахин чемпионка, 1993 ондо дэлхэйн чемпионадта мүнгэн медальда хүртэгшэ, уласхоорондын классай спортын мастер Наталья Болотова (Шэтэ).

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

Телевидени

ФЕВРАЛИИН 13-һаа 17 ХҮРЭТЭР

Понедельник, 13

«Останкино» канал.
7.30 — Үглөө. 10.00 — Мультфильм. 10.25—«Дикая Роза»—фильм. 10.55—«Хрустальный башмачок». 11.45—«Россин сананууд». 16.50—Шэнэ һонин. 17.00—Одоо саг. 17.40—Минин һанаанай хүүхэлдэй. Забһарлалдань. 17.50—Шэнэ һонин. 18.20—«Элен и ребята» — фильм. 18.50—Шэнэ һонин. 19.00—«У всех на устах». 19.30—Эдэ үдэрнүүдтэ 50 жэлэй саада тээ. 19.50—Шэнэ һонин. 20.00—«Час пик». 20.30— «Дикая Роза» — фильм. 20.55 — Дайнай үеын харгынууд. 21.05—Харагдаагүй самолет. 21.40 — Амгалан нойрсогты, багашуул. 22.00—Саг. 22.40 — А. Солженицынтэй уулзалте. 23.00—Спортивна уныэнд. 23.15 — Ударидагша. 23.50—Ородой театрай онсо гайхал. 00.50—Түби дэлхэй мүнөөдэр. 01.00 — Магик-шоу. 01.30 — Конькигаар урилдалгаар дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 01.50—Шэнэ һонин.

«Росси» канал.
8.00—Ритмикэ. 8.15 — «Репортажи с мест». 8.25—Сагай урасхал. 8.30—Формуло-730. 9.00—Мэдээнүүд 9.20 — Одод тайлбарилна. 9.25— Телегазетэ. 9.30 — Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.00— Бүхэдэлхэйн һонинууд. 10.25—Депеша. 10.55—Баримтата фильм. 12.25—Худалдаа наймаанай байшан. 12.40 — Таряашадай асуудал. 13.00—Мэдээнүүд.

Буряадай ТВ.
17.30—Мультфильм. 17.55—Байкал. «ЛАД» видеоканал. 18.10 — Манай айлшад. Саха Республикын баледэй труппа. 19.10—Поэзи. 19.15—Курьер. 19.45— Композитор Наран Баатарай зохёохы үдэшэ. 20.45—Байгал.

«Росси» канал.
21.00—Мэдээнүүд. 21.25 — «Приключение итальянского аристократа»— фильм. 22.30—Сагай урасхал. 22.35—Репортер. 22.50 — Автомиг. 23.00—Гоёолтогүйгөөр. 24.00—Мэдээнүүд. 00.05 — Декабристнуудай байшан нээгдэхэ. (Шэтэ). 00.20 — «Совершенный шпион» — фильм. 01.20—Экзотико.

«Буряад орон». 3-дахи канал.

17.00— Дамжуулганууд программа.

«Росси» канал.
17.05 — Хүүгэдэй һонин. 17.20—Үдэр бүриин һайн. 17.30—Мульти-пульти. 18.00—Мэдээнүүд. 18.20—«Сосение». 19.10—Мүнөө эрдэм. 19.40—Энэл үдэр. 19.45— Ехэшүүлдэ онцлуулдаг. 21.15—«Устами денца». 20.45—«Репортер с мест».

«Буряад орон». 3-дахи канал.
21.00— Дамжуулганууд программа ба мультфильм. 21.20 — ТВ-3. Мэдээ. 21.30—«Адамжуулга. 21.40—Лимбэ. 22.05—«Ка». Ажаһуудалай экологи. 22.20—«Комсомольск» — фильм.

Вторник, 14

«Останкино» канал.
7.30 — Үглөө. 10.00 — Мультфильм. 10.25—«Дикая Роза»—фильм. 10.55— Һанана гүш, нүхэр. 11.25 — Поэмэ-фантазн. А. Глазунов. 11.45—Пресс-экспресс. 16.50—Шэнэ һонин. 17.00— Домисолька. 17.30— Шэдитэ дэлхэй. 17.50—Шэнэ һонин. 18.00—Джем. 18.20—«Элен и ребята»—фильм. 18.50—СБ-гэй нюуса. 19.00— Шэнэ һонин. 19.10 — Байдал. 19.40 — Документнүүд ба хуби заяануд. 19.50—Шэнэ һонин. 20.00 — «Час пик». 20.30 — «Дикая Роза» — фильм. 20.55—В. Познерой авторска программа. 21.40—Амгалан нойрсогты, багашуул. 22.00—Саг. 22.40 — Түрүү гарһаа. 22.50— «Воришки»—фильм. 00.25 — Гоол. 01.00—Вестник. 01.35 — Ехэшүүлдэ мультфильм. 01.50—Шэнэ һонин.

«Росси» канал.
8:00—Ритмикэ. 8.15 — Хүгжэм. 8.30 — Формуло-730. 9.00—Мэдээнүүд. 9.20 —Одод тайлбарилна. 9.25—Сагай урасхал. 9.30— Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.00—Бүхэдэлхэйн һонинууд. 10.25 —Худалдаа наймаанай байшан. 10.40 — Таряашадай асуудал. 11.00—Мэдээнүүд. 11.30—Телегазетэ.

Буряадай ТВ.
17.00 —Мультфильм. 17.15—Талын галнууд. 17.45—Байкал. 18.00—Поэзи. 18.05—«Пульс» видеоканал. 19.35—Курьер. 19.55—«Шалгалта» гэһэн дамжуулга. 20.45—Байгал.

«Росси» канал.
21.00—Мэдээнүүд. 21.25—Тодорхойгоор. 21.35 — «Карусель»—фильм. 23.10—Танай эрхэ. 23.25—«Хамар»—шог ёгто дамжуулга. 24.00—Мэдээнүүд. 00.05— Автомиг. 00.10—Хүгжэм. 00.30—«Совершенный шпион» — фильм. 01.30—Сагай урасхал. 01.35 — Танил аялгануд.

«Буряад орон». 3-дахи канал.
17.00— Дамжуулганууд программа.

«Росси» канал.
17.05— Хүүгэдэй һонин. 17.20—Үдэр бүриин һайн дэр. 17.30—«Пиратский Остров»—фильм. 1-дэхи «Австралиа». 18.00—Мэдээнүүд. 18.20—Шэнэ 19.00—Энэл үдэр. 19.35—«Сказ о кубанской стороне». 19.35—«Моя война». 20.50—Л-клуб. 20.50 — Хэнэ мартагдаагүй.

«Буряад орон». 3-дахи канал.
21.00 —Дамжуулганууд программа ба мультфильм. 21.20— ТВ-3. Мэдээ. 21.30— «Адамжуулга. 21.40—«Ка». 21.40—«Би эндэ һэнби...». 22.00— Эрэ ба эхэнэрнүүд. 1-дэхи жуулга. 22.20—«Не профессионалы»—фильм.

Среда, 15

«Останкино» канал.
7.30—Үглөө. 10.00 — Мультфильм. 10.25— «Дикая Роза»—фильм 10.55 — Аяшалагшадай клуб. 11.40—Пресс-экспресс. 11.50 — Биатлоноор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 16.50—Шэнэ һонин. 17.00—Хара, шагна. 17.20—Мультфильм. 17.50—Шэнэ һонин. 18.00—«Тинтоник». 18.20—«Элен и ребята»—фильм. 18.50—Шэнэ һонин. 19.00—«Мир» телерадиокомпани. 19.45 — XX зуун жэл. Н. Басов. 19.50—Шэнэ һонин. 20.00— «Час пик». 20.30—«Дикая Роза»—фильм. 20.55—Театр ба ТВ. 21.40—Амгалан нойрсогты, багашуул. 22.00— Саг. 22.40—Монолог. 22.50 — «Шальная баба» — фильм. 00.25— Александр Морозовой болор гэнжэнүүд. Забһарлалдань. 00.50—Түби дэлхэй мүнөөдэр. 01.35— Автошоу. 01.50—Шэнэ һонин.

«Росси» канал.
8.00—Ритмикэ. 8.15 — «Репортажи с мест». 8.25—Сагай урасхал. 8.30—Формуло-730. 9.00—Мэдээнүүд. 9.20 — Одод тайлбарилна. 9.25—Телегазетэ. 9.30 — Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.00— Бүхэдэлхэйн һонинууд. 10.25 — «Ключевой момент» 10.35— Эзэн. 11.05—Хүгжэм тухай. 11.15 — «Санта-Барбара» — фильм. 12.05— «Сретение Господне». 12.25— Худалдаа наймаанай байшан. 12.40 — Таряашадай асуудал. 13.00 — Мэдээнүүд.

Буряадай ТВ.
16.30—Мультфильм. 16.40 — «Сагаан һара» гэһэн Буряад эстрадын фестиваль. 18.05— Бамбаахай. 18.30—Байкал. 18.45—Толи. 19.20—Поэзи. 19.25 — Курьер. 19.55 — Залуушуулай хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ Б. Цыдыпов сэхэ дамжуулгада хаба адана. 20.45—Байгал.

«Росси» канал.
21.00— Мэдээнүүд. 21.25 — Тодорхойгоор. 21.35 — Хэншье мартагдаагүй. 21.40—«Санта-Барбара» —фильм 22.35—Сагай урасхал. 22.40—Аали намдуу гэр. 23.35 — «Сретение Господне». 24.00— Мэдээнүүд. 00.05—«Репортажи с мест». 00.15 — Автомиг. 00.20 — «Рек тайм». 00.50— Гэмтэ ябадалнууд тухай тобшохоноор. 01.00— «Созвездие-94» — фестиваль. 01.40 — «Творчество счастливых снов».

«Буряад орон» 3-дахи канал.
17.00— Дамжуулганууд программа.

«Росси» канал.
17.05— Хүүгэдэй һонин. 17.20— Үдэр бүриин һайн дэр. 17.30—«Рост» студи. 18.00— Мэдээнүүд. 18.20 — «Москва-Казань: жэлэй гэрһэн хойно. 18.50— Үдэр. 18.55 — Алас-Дурна. 19.40 — Киноа. 19.55— «Обратный адрес». 20.25— Өөрын наадан.

«Буряад орон» 3-дахи канал.
21.00 — Дамжуулганууд программа ба мультфильм. 21.20— ТВ-3. Мэдээ. 21.30— «Адамжуулга. 21.40— «Авоська». 21.40— Ажаһуудалай арадай артист Матвеевтэй уулзалга. — «Обвиняется свадьба» — фильм.

Четверг, 16

«Останкино» канал.
7.30— Үглөө. 10.00 — Мультфильм. 10.25— «Дикая Роза»—фильм. 10.50—Ан амитадай аймагта. 11.25 — «Экслибрис». 11.35 — Пресс-экспресс. 16.50 — Шэнэ һонин. 17.00—«Мультитроллия». 17.30— Золушкада айлшаар. 17.50— Шэнэ һонин. 18.00— «Компьютер—Холл. 18.20— «Элен и ребята»—фильм. 18.50 — «Человек с рублем». 19.00—Шэнэ һонин. 19.10—16-тай ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда. 19.45 — XX зуун жэл. Ж. Бокасса. 19.50 — Шэнэ һонин. 20.00 — «Час пик». 20.30— «Дикая Роза»— фильм. 21.00 — «Серпантин». 21.40 —Амгалан нойрсогты, багашуул. 22.00—Саг. 22.40— Москва—Кремль. 23.05—Г. Боровигай зохёохы үдэшэ. 00.05—«Все звезды» кабаре. 00.45—Түби дэлхэй мүнөөдэр. 00.55 — Баскетболоор Европын чемпионат. ЦСКА—Маккаби.

«Росси» канал.
8.00 — Ритмикэ. 8.15 — Декабристнуудай байшан нээгдэхэ. (Шэтэ). 8.25 — Сагай урасхал. 8.30 — Гэхэтэй хамта. 9.00—Мэдээнүүд. 9.20—Одод тайлбарилна. 9.25 — Телегазетэ. 9.30—Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.00 — Бүхэдэлхэйн һонинууд. 10.25—Тон нюуса. 11.15 — Хүгжэмтэ экспромт. 11.25— «Санта-Барбара»—фильм. 12.15 — «Ключевой момент». 12.25 — Таряашадай асуудал. 13.00— Мэдээнүүд. 13.30 — Москва—Казань: жэлэй үнгэрһэн хойно.

Буряадай ТВ.
17.30—Мультфильм. 17.50 — «Сагаан һара» гэһэн Буряад эстрадын фестиваль. Гала-концерт. 18.55—Байкал. 19.10 — Поэзи. 19.15— Курьер. «Спектор» видеоканал. 19.45 — Инвалидуудай ажабайдалай асуудалаар сэхэ дамжуулга. 20.45—Байгал.

«Росси» канал.
21.00—Мэдээнүүд. 21.25 — Тодорхойгоор. 21.35 — Хэншье мартагдаагүй. 21.40 — «Санта-Барбара» — фильм. 22.30— Джентельмен-шоу. 23.05— «На политическом олимпе». 24.00 — Мэдээнүүд. 00.05— Автомиг. 00.10—Багашуул тухай хөөрөөн. 00.25—«Антреприза». 01.00 — Сагай урасхал. 01.15— Гэмтэ ябадалнууд тухай тобшохоноор. 01.25 — «Красная маска смерти»—фильм.

«Буряад орон» 3-дахи канал.
16.00 — Дамжуулганууд программа.

«Росси» канал.
16.05— «Вавилонские ры». 17.00 —Антракт. —Хүүгэдэй һонин. Үдэр бүриин һайндэр. — «Рост» студи. 18.00— Мэдээнүүд. 18.20 — линя. 19.00 — Энэл 19.05 — Аризонһоо таж. 19.35—Карьера. — «Непопулярная 20.25—Авто ба мото тухай.

«Буряад орон» 3-дахи канал.
21.00 — Дамжуулганууд программа ба мультфильм. 21.20—ТВ-3. Мэдээ. 21.30—«Адамжуулга. 21.40—«Ка». 21.40—Байгалай одод. 21.50—«Авоська». 21.50—Эдическая азбука». Элүүр энхэ байгаа. 22.40— дамжуулга. 22.40—та фильм.

Пятница, 17

«Останкино» канал.
7.30— Үглөө. 10.00 — «Сорока». 10.25— «Дикая Роза»—фильм. 10.55— Өөрөө өөртөө туһала. 11.25— Ород арадай инструментнүүдэй ансамблиин концерт. 11.45— Экспресс. 11.55 — Биатлоноор дэлхэйн чемпионат. 14.50— Шэнэ һонин. 17.00 — «Удержись в седле»—фильм. 18.05— Рок-урок. 18.50— Шэнэ һонин. 19.00—Хүн ба хуули. 19.30—Шэнэ һонин. 20.00— Бомонд. 20.20— «Дикая Роза» —фильм. 20.50—«Поле чудес». 21.40 — Амгалан нойрсогты, багашуул. 22.00 Саг. 22.40— Долоон хоногой суута хүн. 23.00 — «Клан»— фильм. 00.10 — «Взгляд». 00.50 — Түби дэлхэй мүнөөдэр. 01.00 — Музобоз. 01.40— Ехэшүүлдэ мультфильм. 01.50—Шэнэ һонин.

«Росси» канал.
8.00—Ритмикэ. 8.15 — «Ключевой момент». 8.25 — Сагай урасхал. 8.30 — Формуло-730. 9.00 —Мэдээнүүд. 9.20— Одод тайлбарилна. 9.25 — Телегазетэ. 9.30— Шуран бэрхэ хүнүүдэй саг. 10.00 — Бүхэдэлхэйн һонинууд. 10.25— Гоёолтогүйгөөр. 11.20— «Военный курьер». 11.35 — «Санта-Барбара» — фильм. 12.25— Худалдаа наймаанай байшан. 12.40— Таряашадай асуудал. 13.00—Мэдээнүүд. 13.30— Шэнэ лиһ.

Буряадай ТВ.
17.00—Мультфильм. 17.30 —Амар мэндэ, япон хэлэн. 18.00— Буряад орон. 19.00 — Гостелерадиокомпаниин арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.30 — Курьер. 20.00—Поэзи. 20.05 — Буряадай панорама.

«Росси» канал.
21.00—Мэдээнүүд. 21.25 — Тодорхойгоор 21.35 — Хэншье мартагдаагүй. 21.40 — «Санта-Барбара» — фильм. 22.30—Энэл үдэртэ. 22.35—Зураб Соткилава дурадхана. 23.05— К-2 дурадхана. 24.00 — Мэдээнүүд. 00.05— «Военный курьер». 00.20— Автомиг. 00.30 — «Любить»—фильм. 01.45 — Сагай урасхал. 01.50 — Урилгаар оруулагдаха.

«Буряад орон» 3-дахи канал
17.00 — Дамжуулганууд программа.

«Росси» канал.
17.05—Хүүгэдэй һонин. 17.20 — Үдэр бүриин һайн дэр. 17.30 — «Рост» студи. 18.00 — Мэдээнүүд. 18.20—Пятницын 19.35 — «Грош в те». 20.30 — «Я —

«Буряад орон» 3-дахи канал.
21.00 — Дамжуулганууд программа ба мультфильм. 21.20 — ТВ-3. Мэдээ. 21.30—Байгалай одод. 21.50—«Авоська». 21.40— дическая азбука». Элүүр энхэ байгаа. 22.40— дамжуулга. 22.40— та фильм.

Редактор
Ц. Б. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: ДАШЕЕВА Г. Х., ДОНДОГОЙ Ц. Ц., ЖИГЖИТОВ Б-М. Ж. (харюусалгата секретарь), НИМАЕВ П. Н. (редакторай орлогшо), ОЧИРОВ С. Д., РИНЧИНОВ С. Д. (редакторай орлогшо), САМБЯЛОВА Т. В.

Эмхидхэн байгуулагшад — Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Манай адрес:
670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилиин үйлсэ, 23, «Буряад үнэн» газетын редакци.

Редакциин телефонууд: редакторай — 2-50-96, приемныи — 2-54-54, редакторай орлогшонорой — 2-68-08, 2-62-62, харюусалгата секретариин—2-50-52, секретариадай— 2-66-76, таһагууд, нинтын-политическэ— 2-55-97 (даагшань), 2-61-35, 2-56-23, социально-экономическа — 2-64-36 (даагшань), 2-63-86, 2-61-35, соёлой, эрдэмэй болон һургуулинуудай —2-60-21 (даагшань), 2-57-63, 2-69-58, олонинтын худэлмэриин ба мэдээсэлэй—2-54-93 (даагшань), 2-34-05, 2-69-58; оршуулгын—2-60-91; корректорнүүдэй—2-33-61, хэблэлдэ бэлдэгшэдэй—2-35-95, Манай корреспондентнүүд: Агинскда—3-42-19; Закаменскда—30-61, Баргажанда—91-6-40.

Һонинуудые гаргадаг «Бурятия» хэблэлэй телефонууд: директор—2-49-94, бухгалтери—2-23-67, вахта—2-67-95, 2-67-05.

Газетэ хэблэлэй 2 хуудаһан хэмжээтэй Индекс 50901. Хэһэг 5185. Стереотипта тушаагдаһан саг 17.35.

Буряад Республикын республиканска типографида газетэ хэблэгдээ. Директорэйнь телефон 2-40-45.
Б-0079 дэхи номертойгоор бүрилхэлдэ абтанхай. Заказ № 26.